Bønn under legekonsultasjon?

Spørsmål om tro kommer ofte opp ved sykdom. Det er viktig for pasienter å kunne samtale med sin lege om dette. Men er bønn under legekonsultasjon etisk akseptabelt?

Karsten Hytten
karsten@hytten.no
Rådet for legeetikk
Den norske legeförening

Sykdom og død aktiverer ofte eksistensielle spørsmål og trosspørsmål som det er viktig for pasienter å kunne samtale med legen om. Rådet mener det generelt er viktig å fange opp og imøtekomme pasienters åndelige behov. Dette er temaer som har sin naturlige plass i et fortrolig lege-pasient-forhold, og som skal behandles med varsomhet og respekt. Ved siden av å gi rom for dette i en legekonsultasjon, kan det også være aktuelt å tilby pasienter samtaler med andre fagpersoner, for eksempel sykehusprest, når slike temaer kommer opp. I møte med pasienters åndelige behov er det viktig at ikke legens egen tro og trospraksis får dominere.

Rådet fikk nylig en henvendelse fra en lege med ønske om rådets syn på at en annen lege uoppfordret hadde bedt for en pasient under en konsultasjon. Den aktuelle pasienten hadde kommet til den andre legen for å undersøke blodsirkulasjonen. Legen hadde spurt om han kunne få lov til å be for henne, noe hun ikke turde å si nei til. Legen hadde

da startet å be høyt for henne, og etterpå gitt henne et bibelvers med hjem. Pasienten syntes det hele var svært ubehagelig og følte nesten at hennes siste time var kommet.

Rådets uttalelse

I den aktuelle saken hadde pasienten ikke bedt om forbønn – det var legen som hadde tatt initiativet til dette. Rådet fant dette kritikkverdig med utgangspunkt i to paragrafer i Etiske regler for leger, nemlig i kapittel I, §2, der det heter: «Legen skal ivareta den enkelte pasients interesse og integritet.

Pasienten skal behandles med barmhjertighet, omsorg og respekt. Samarbeidet med pasienten bør baseres på gjensidig tillit og skal, der det er mulig, bygge på informert samtykke», samt i kapittel i §9 i samme kapittel: «En lege skal ved undersøkelse og behandling kun ta i bruk metoder som forsvarlig legevirksomhet tilsier Legen må ikke gjøre bruk av eller anbefale metoder som savner grunnlag i vitenskapelige undersøkelser eller tilstrekkelig medisinsk erfaring» (1).

Rådet mente at det var invaderende og respektløst å påtvinge pasienten sin tro og trospraksis ved å spørre pasienten om å få be for henne, for deretter å be og gi henne et bibelvers. Pasienten opplevde dette som svært belastende. Rådet mente dette var

i strid med kapittel I, §2 i Etiske regler for leger. Hvis initiativet til forbønn hadde kommet fra pasienten, ville det imidlertid ikke nødvendigvis vært i konflikt med god legeetikk å imøtekomme pasientens ønske.

Hvis det å be for en pasient under konsultasjon gjøres som et forsøk på behandling av sykdom, vil en slik praksis være i strid med §9, ettersom forbønn som behandling savner grunnlag i vitenskapelige undersøkelser eller medisinsk erfaring.

Karsten Hytten (f. 1953)

er dr.med. og arbeider som avtalespesialist i psykiatri i Oslo samt som lærer og veileder ved Institutt for psykoterapi. Han har bakgrunn fra akuttpsykiatri og poliklinisk psykiatri samt forskningsbakgrunn innen mestringspsykologi og suicidologi.

Ingen oppgitte interessekonflikter.

Litteratur

1. Den norske legeförening. Etiske regler for leger. www.legeforeningen.no/id/485.1 [14.3.2011].

Mottatt 7.3. 2011, godkjent 17.3. 2011. Medisinsk redaktør Petter Gjersvik.